

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI PROVEDBENOG
PROGRAMA
OPĆINE SELCA ZA 2022. GODINU**

1. PREGLED STANJA U UPRAVNOM PODRUČJU

Na području Općine Selca u analiziranom razdoblju dogodile su se promjene koje su pridonijele ubrzanju implementacije planiranih aktivnosti i mjera određenih Provedbenim programom Općine Selca za razdoblje 2021. – 2025. U izvještajnom razdoblju primjetan je pozitivan trend poreznih primanja zbog relaksacije mjera uzrokovanih pandemijom što je bitno i pozitivno je utjecalo na upravno područje Općine Selca. Konstantno se radi na učinkovitosti rada Općine i stjecanju iskustva i kompetencija što rezultira sve većim izvornim proračunom. On sada iznosi nekih 1 100 000 € što je dostatno za održavanje „hladnog pogona“ i normalno funkcioniranje, ali nije dostatno za financiranje svih planiranih projekata za što se predano traže vanjska financiranja i odgovarajući natječaji. Treba se naglasiti i da JUO Općine Selca radi jako dobar posao u okviru svojih mogućnosti ali ističe se i određena potkapacitiranost što stvara potrebu za angažmanom vanjskih savjetnika, posebno za opsežnije projekte za koje je potreban veći broj ljudi. Međutim, sredstva i mogućnosti koje Selca imaju iskorišteni su na najbolji mogući način, što dokazuje fiskalna konsolidacija i smanjenje duga, s posebnom pažnjom se preuzimaju nove obveze, pravovremeno se servisiraju postojeći projekti i konstantno se pripremaju novi. Paralelno sa svim navedenim intenzivno se radi na uknjižbi imovine, kao osnovi za realizaciju bilo kojeg kasnijeg projekta što govori da je Općina dosta usmjerena na pravilno upravljanje imovinom. Plan upravljanja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištima na području Općine Selca je pri kraju, i planira se izrada nove strategije. Općina planira nakon što dobije suglasnosti ministarstva 100 ha poljoprivrednog zemljišta dati u javni natječaj za podizanje novih nasada maslina, vinove loze i ostalih poljoprivrednih kultura.

Što se tiče proračunskih korisnika osigurana je jednaka razina usluge kao i u prethodnim razdobljima. Cjelodnevni boravak u vrtiću, prehrana i sve ostale aktivnosti su zadržane. Potpora udrugama, razina socijalne skrbi, stipendije, pomoći obiteljima i kućanstvima su nepromijenjene. Općina je unatoč izazovima s kojima smo svi suočeni odlučila i dalje biti oslonac svom stanovništvu u maksimalnoj mogućoj mjeri. Treba naglasiti da se po popisu stanovništva 2021. dogodio i pad broja stanovnika od nekih 10% posto uz napomenu da su se tokom popisa dešavali problemi s popisom i popisne nelogičnosti.

Trenutno Selca završavaju mjeru 7.4.1. „Izgradnja i opremanje vatrogasnog doma“ gdje je dobivena uporabna dozvola i tim projektom je Općina riješila pitanje smještaja vatrogasaca koji su do sada bili „podstanari“ što ih nije spriječilo da svoj posao obavljaju kvalitetno i predano, a ovim projektom unatoč zahtjevnoj provedbi unaprijedit će se uvjeti za rad DVD-a Selca i omogućit će im se uvjeti koje svojim angažmanom i zaslužuju. U novim prostorima nalaze se u drugi društveno korisni sadržaji koji će biti od velike koristi za cijelu Općinu Selca.

Također, ugovoren je projekt „Zaželi“- pomoć starijima i nemoćnima za novo razdoblje u vrijednosti 124 000 € u kojem će se osigurati briga i skrb za 60 starijih i nemoćnih i zaposlit će se 10 žena na godinu dana. Svaka zaposlenica će se brinuti za 6 korisnika, kojima će biti na raspolaganju oko pomoći u kućanskim poslovima, dostavi namirnica, lijekova i drugih potrepština, pripremi obroka, održavanju čistoće, brizi o higijeni i ostaloj pomoći. Svaki mjesec, zaposlenice će dostaviti i po jedan paket higijenskih potrepština svakom od svojih korisnika. Tijekom početnih mjeseci provedbe projekta, a sukladno njihovim željama i potrebama, zaposlene žene sudjelovat će i u certificiranim programima obrazovanja i osposobljavanja kako bi unaprijedile vlastitu poziciju na tržištu rada i lakše pronašle posao i nakon završetka provedbe ovog projekta.

Ovim će se projektom unaprijediti radni potencijal žena kroz osposobljavanje i zapošljavanje u lokalnoj zajednici te povećati razina kvalitete života krajnjih korisnika. Uzme li se u obzir kako žene čine više od polovice ukupno nezaposlenih na području Općine Selca, tim je više važna provedba ovog projekta, koji iako ne podrazumijeva nikakva vidljiva ulaganja, zasigurno ostavlja snažan otisak u zajednici. Ovim projektom Općina Selca pokazuje kompetentnost za vođenje i prijavu projekata i visoku svjesnost o potrebama lokalnog stanovništva, posebice socijalno ugroženog dijela stanovništva.

Selca se intenzivno pripremaju i za natječaj "Regionalna diverzifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti" gdje se planira obnova „Didolića Dvora“ u vrijednosti preko 5 milijuna eura. Za prijavu na taj natječaj Selca su odradila do sada velik dio posla, radilo se na usklađivanju troškovnika i izradi nedostatne dokumentacije kako bi se projekt uskladio sa zahtjevima iz natječaja da projekt mora biti zelen, održiv, pametan i sl. kroz ugradnju solarnih panela i sustava koji čine projekt „pametnim“. Važno je naglasiti da se za „Didolića Dvore“ 2018. godine napravila projektno-tehnička dokumentacija i ishodila

građevinska dozvola, što je bio preduvjet za prijavu na ovaj natječaj. Uz komercijalne sadržaje tipa suvenirnica i restorana, Didolića Dvori bi imali informacijsko turistički centar, Muzej kamenarstva, Didolića sobu, Spomen sobu Kukučin. Imali bi interpretacijski centar arheološkog nalazišta Bunja, izložbeni i galerijski prostor sa stalnim i gostujućim postavom, dvije dvorane za organizaciju različitih kulturnih i zabavnih sadržaja. Predviđene su i dvije učionice - radionice, mjesto bi tu našla i soba sa zbirkom knjiga Josipa Tabaka koja se planira napraviti u suradnji sa splitskim Filozofskim fakultetom i Knjižnicom Marka Marulića. Selca su već davno prepoznata kao mjesto susreta pjesnika, klapa, pa bi ovaj sadržaj samo proširio već ustaljenu kulturnu praksu. Tu je i Didolića park površine oko 1400 metara četvornih u kojem se i sada, i u ovoj derutnoj fazi, mještani cijelog istoka Brača okupljaju na ljetnim projekcijama Kina Mediteran. On bi imao posebnu ulogu u budućem srcu našeg centra kulture Brača. Natječajnih projekata ovakve vrste u Hrvatskoj je malo, vrlo su kompleksni, zahtjevni, traže ispunjavanje konkretno utvrđenih stavki, ali velikim zalaganjem, pronađen je način kako ostvariti ovaj projekt i kako da projekt bude održiv uz kombiniranje komercijalnih potencijala s onim kulturnim. Oživljavanje „Didolića Dvora“ omogućilo bi i nova radna mjesta što je osim revitalizacije kulturne baštine, završetak i provedbu ovog projekta najvažniji cilj.

U suradnji s vodovodom se priprema provedba 2 kapitalna projekta iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, to su komunalne vodne građevine: vodoopskrba selačkih zaseoka i sekundarna mreža kanalizacije u naselju Sumartin u vrijednosti oko 5.5 milijuna eura. Nositelj projekta je vodovod a Selca imaju postotak sufinanciranja u iznosu od 10% i projekt se planira realizirati u periodu od 3 godine. Intenzivno se radi i na završavanju projektne dokumentacije za ostale projektne aktivnosti poput ranokršćanske bazilike u Poveljima, za koju se planira preventivna sanacija u 2023. godini preko Ministarstva kulture, dok se u 2022. izradila potrebna dokumentacija.

Od ostalih aktivnosti upravnog područja planiran je završetak zgrade mrtvačnice koja je izgrađena i sljedeće godine će se realizirati i njezino opremanje. Navedeni su samo neki projekti koji se provode kako bi se opisala trenutna slika stanja, a svi ostali projekti navedeni u tablici se odrađuju prema planiranoj dinamici za što su navedeni detaljni podaci u tabličnom prilogu i u tekstualnom dijelu izvješća o provedbi mjera. Ovisno o mogućnostima i dostupnosti izvora financiranja. Općina Selca ulaže velike napore i radi

na tome da sve aktivnosti i mjere iz Provedbenog programa ostvari i da ih aplicira na postojeće natječaje kako bi ostvarila što veći benefit za svoj prostor i stanovništvo.

Važno je naglasiti da se u ovoj godini Općina uspjela nositi sa svim izazovima pa tako i s drastičnim poskupljenjem električne energije, koja je krajem godine ublažena mjerama vlade, ali se kroz manje izmjene u proračunskim izdacima iznašlo rješenje koje nije bitnije utjecalo na ostale proračunske stavke.

2. IZVJEŠĆE O NAPRETKU U PROVEDBI MJERA

Mjera 1. U sklopu mjere 1. Prostorno i urbanističko planirane u svrhu učinkovitog i djelotvornog pravosuđa, javne uprave i upravljanja državnom imovinom postignute su i pokrenute planirane aktivnosti koje još nisu završene. Isplata sredstava namijenjenih ovom mjerom će se ostvariti u 2023. godini.

Pokrenuta je aktivnost izrade Urbanističkog plana uređenja Punta Sumartin koja je još u tijeku. Radovi nisu završeni i za ovu mjeru se financijski pokazatelji ostvaruju u 2023. godini, kada se planira i izmjena generalnog urbanističkog plana.

Za mjeru 1 nisu utrošena sredstva u 2022. godini jer su aktivnosti još u tijeku.

Mjera 2. Komunalno gospodarstvo i uređenja naselja u svrhu poboljšanja kvalitete života i dostupnosti javnih usluga kroz ulaganja u društvenu i komunalnu infrastrukturu i usluge. Obavljene su sve aktivnosti za zadovoljavanje potreba održavanje sustava zamjene oštećenih rasvjetnih tijela i trošak električne energije. Utrošena sredstva za ovu aktivnost su bila veća od planiranih zbog značajnog poskupljenja električne energije i iznosila su 97.000,00 €.

Održavanje javnih površina u naseljima Selca, Povelja, Sumartin i Novo Selo je provedeno u cijelosti u predviđenom iznosu 46.500,00 €. Ova aktivnost je provedena kroz održavanje parkova, cvjetnjaka, drvoreda, šetnica itd.

Izgradnja plaža i pripadajuće infrastrukture nije započeta i nisu utrošena sredstva za ovu aktivnost u 2022. godini.

Aktivnost postavljanja zaštitnih ograda i druge opreme je provedena u cijelosti i utrošena sredstva iznose 24.500,00 €. Postavljeno je 1000m plažne ograde i druge opreme i provodi se konstantno čišćenje plaža.

Za opskrbu plaže vodom utrošena su sredstva od 2.600,00 €.

Izvršena je ugradnja 50 novih rasvjetnih tijela i nove solarne javne rasvjete i utrošena sredstva za tu aktivnost premašuju planiranu i iznose 26.500,00 €. Za ovu aktivnost se planira jednaka dinamika ugradnje svake godine do kraja razdoblja provedbenog programa.

Izgradnja i opremanje dvorane za ispraćaje (mrtvačnice) nije započeta i planira se u 2023. godini. Mrtvačnica je izgrađena do roh-bau faze.

Proširenje groblja u Novom Selu i Projektiranje i izgradnja popratnih sadržaja groblja u Poveljima i Sumartinu se planira započeti u 2023. godini.

Aktivnost izgradnje i opremanja tržnice i ribarnice je obustavljena zbog nepovoljnog natječaja FLAG-a. Za sada se odustaje od ove aktivnosti ako se ne pojavi neki povoljniji natječaj.

Za izgradnju komunalnih vodnih građevina u 2022. godini je utrošeno 40.000,00 €.

Završena je izgradnja vatrogasnog doma i utrošeno je 1.041.378,00 € na izgradnju i još 40.000,00 € na opremanje. Projekt je završen u predviđenom roku, a započeo je prije 2 godine. Projekt je sufinanciran za što se očekuje povrat sredstava u 2023. godini.

Izgradnja i opremanje interpretacijskog centra Mario Puratić je aktivnost koja je prijavljena na natječaj FLAG-a -Mjera 2.1. u 100% iznosu financiranja. U 2022. godini nije bilo većih aktivnosti zbog kašnjenja odluke o financiranju od skoro godinu dana. Odrađena je javna nabava i radovi su krenuli početkom 2023. godine. U 2022. godini je utrošeno 27.000,00 € na pripremu projektne dokumentacije i izvođenje studija, vođenje projekta, savjetovanje i ostalih prihvatljivih troškova u projektu. Planirani završetak projekta je kraj 2023. godine.

Aktivnost uređenja zadružnog doma nastavljena je u 2022, nakon uređenja prethodnih godina. Utrošeno je 3.400.00 €. Zgrada ima malu sportsku dvoranu, vrtić, prostor za udruge i u taj objekt se konstantno ulaže i postignut je cilj planiranog uređenja za 2022. godinu. Planira se i sanacija krovništa, pristupni putevi, nova kanalizacija itd. a svi kapitalni radovi su završeni.

Sokolana Selca su budući kulturni centar u kojem je predviđeno više sadržaja: uređenje postojeće školske dvorane, galerijski prostor za izložbe, manja dvorana za sportske aktivnosti djece, prostorija za udruge. Na katu se planira potpuna rekonstrukcija i opremanje nove općinske knjižnice s multimedijalnim odjelom i prostorijama za udruge. Dinamika rekonstrukcije ovisi o natjecajima, a u 2022. se sanirala dvorana i utrošeno je 3.400,00 €. U 2023. godini se planira izgradnja sanitarnih čvorova. Ukupna vrijednost projekta procjenjuje se na 1.500.000,00 €.

Za mjeru 2 u 2022. godini utrošeno je 1.352.278.00 €

Mjera 3. Odgoj i obrazovanje u svrhu poboljšanja uvjeta za učenje i kvalitete rada u osnovnoškolskim institucijama provedena je u cijelosti kroz dodijeljene stipendije i kroz sufinanciranje redovnog rada osnovnoškolske ustanove.

Za mjeru 3 u 2022. godini utrošeno je 15.900.00 €

Mjera 4. Briga o djeci u svrhu demografske revitalizacije i boljeg položaja obitelji je ostvarena u potpunosti u planiranom obujmu. Broj korisnika usluga ranog i predškolskog odgoja je 54.

Za mjeru 4 u 2022. godini utrošeno je 60.000.00 €

Mjera 5. Socijalna skrb u svrhu osiguravanja boljeg životnog standarda stanovništva i smanjenje nejednakosti, osiguranje bolje skrbi o starijim i nemoćnim osobama - postignute su sve planirane aktivnosti i mjera je završena u cijelosti za 2022. godinu.

Za mjeru 5 u 2022. godini utrošeno je 110.160.00 €

Mjera 6. Primarna zdravstvena zaštita u svrhu osiguravanja bolje kvalitete zdravstvenih usluga provedena je u planiranom obujmu. Osigurana sredstva su se utrošila na rad pedijatra.

Za mjeru 6 u 2022. godini utrošeno je 4.000,00 €

Mjera 7. Kultura, tjelesna kultura i sport u svrhu sponzoriranja opće-društveno korisnih aktivnosti kao i pokroviteljstvo manifestacija u kulturi, sportu i obrazovanju, te drugih događanja od općinskog interesa. Dodijeljene su planirane potpore u kulturi za kulturne manifestacije. Započeta je revitalizacija je 1 arheološkom nalazištu kroz sufinanciranje rada na obradi nalaza i nastavlja se sa rješavanjem imovinsko pravnih odnosa na toj lokaciji. Dodijeljeno je 15 potpora sportu, obnovljena su 2 sakralna objekta – Bazilika u Poveljima i dvorište crkve Gospe Karmelske u Selcu. Povećan je broj članova knjižnice na 165.

Za mjeru 7 u 2022. utrošeno je 79.634,00 €

Mjera 8. Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša za sprječavanje i poduzimanje mjera u svrhu zaštite svih sastavnica okoliša – provedeno je u planiranom roku i obujmu predviđenom za 2022.godinu.

Za mjeru 8 u 2022. utrošeno je 44.000,00 €

Mjera 9. Protupožarna i civilna zaštita u svrhu podrške sustavu protupožarne i civilne zaštite radi jačanja stabilnosti i otpornosti općine provedena je u cijelosti u planiranom obujmu za 2022. godini. Sredstva su izdvojena za protupožarnu zaštitu, HGSS i Crveni križ, a broj pripadnika sustava civilne zaštite na području općine je ostao isti.

Za mjeru 9 u 2022. utrošeno je 34.510,00 €

Mjera 10. Promet i održavanje javnih prometnica u svrhu pripreme, projektiranja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije cesta koje su od bitnog značaja za razvitak općine te jačanje prometnog sustava i povezanosti općine. Uređeno je 5km cesta, puteva i nabavku cestovne signalizacije.

Za mjeru 10 u 2022. godini utrošeno je 66.362,00 €

Mjera 11. Gospodarski razvoj u svrhu podrške razvoju gospodarstva – nije započeto (nije planirano za 2022.)

Za mjeru 11 u 2022. godini nisu utrošena sredstva.

Mjera 12. Lokalna uprava i administracija u svrhu boljeg i učinkovitijeg funkcioniranja lokalne samouprave – mjera je provedena u cijelosti kroz financiranje tekućih projekata i pripremu budućih.

Za mjeru 12 u 2022. godini izdvojeno je 232.265,00 € i vodila su se 3 projekta financirana iz EU sredstava.

3. DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

Veliki doprinos ostvarenju ciljeva javnih politika temelji se na stabilnosti vijeća odnosno na stabilnoj većini koju čini 6 od 9 vijećnika iz miješane koalicije. Ističe se nezainteresiranost oporbenih vijećnika, koji, iako su dobro upoznati s radom JUO-a uglavnom ne postoji konstruktivna suradnja s ostalim dijelom vijeća, ali to u analiziranom razdoblju nije donijelo neke veće probleme u funkcioniranju Općine Selca. Važno je naglasiti da je oporba pravodobno i transparentno upoznata sa svime što se provodi u Općini i na taj način je uključena u sam rad i aktivnosti. Sjednice općinskog vijeća se snimaju i dostupne su javnosti, što dovoljno govori o transparentnosti i otvorenosti za suradnju sa svim zainteresiranima u smislu informiranja i pravih i točnih informacija o radu Općine. Primjetna je određena nezainteresiranost i neupućenost lokalnog stanovništva unatoč provođenju navedenih protokola. Ideje o realizaciji projekata i općenito aktivnostima rada Općine se prema javnosti iznose kanalima komunikacije preko dnevnih tiskovina i web stranice ali smatra se da bi se taj aspekt rada mogao poboljšati kroz intenziviranje promidžbe i redovnije informiranje javnosti kako bi se uključilo lokalno stanovništvo u donošenje odluka. Starije stanovništvo je teže uključiti jer je manje zainteresirano, ali postoji prostor za poboljšanjem informiranja prvenstveno prema mlađem i radno aktivnom stanovništvu.

Kao najveća prepreka ostvarivanju ciljeva javne politike smatra se nedostatna fiskalna moć JLS, odnosno nedostatak prihoda za realizaciju utvrđenih ciljeva. Selca imaju i problem usporene naplate potraživanja koja direktno utječu na dinamiku proračuna i fiskalnu moć Općine. Slabija aktivnost građana svakako su također nešto što bi pridonijelo bržem i lakšem funkcioniranju i provođenju aktivnosti.

Sporost institucija počevši od lokalnih zemljišno knjižnih odjela, katastra, urbanizma i svih službi koje bi trebale biti partneri, rezultira gubljenjem dragocjenog vremena i napredak u tom području od strane institucija i ubrzanje procesa bi Selcima jako pomoglo u daljnjem planiranju razvoja. Također isti problem se pojavljuje i kod čekanja na odluka za financiranje, odobrenje i odbijanje projekata na koje se aplicira. Izgubljeno vrijeme na čekanje procedura i odluka direktno utječe i na vrijednost novca i planiranje troškova i sl. Za Selca ali i za sve JLS bi bilo od velikog značaja kad bi se ubrzale procedure povlačenja

sredstava, kontrole, provedba, isplate jer bi onda svima bilo puno jednostavnije i lakše i JLS bi bile učinkovitije i efikasnije u svom radu. Naročito one koje su kao Selca proaktivne, s puno projekata u realizaciji i puno planiranih aktivnosti u razdoblju provedbe Provedbenog programa.

Za Selca je jako važno da se turizam vratio nakon krize na brojke od referentne 2019. godine i da je turistička godina dosta dobra sa stabilnim pokazateljima. Na upravnom području postoji oko 3000 kreveta u privatnom smještaju, Selca nemaju hotel ali privatnih objekata i kreveta je sve više i širi se i ponuda u smislu dodanih vrijednosti, tako da općine potiče turističku diverzifikaciju i okreće se ojačavanju postojećih kapaciteta i širenju ponude. Turizam je jak adut Općine Selca i provođenje mjera koje doprinose ciljevima javnih politika je lakše provedivo ako se ovakvi turistički trendovi nastave i dalje. Tijekom turističke sezone postoji veliki komunalni pritisak jer se u sezoni broj stanovnika višestruko poveća u odnosu na broj stanovnika Općine, ali za sada se pravilnom primjenom prostornog plana i naglaskom na utvrđena pravila stanje po pitanju komunalne infrastrukture održava i na zadovoljavajućoj je razini.

Osmišljavanje i realizacija sadržaja koji će predstavljati neku dodatnu vrijednost destinacije i turizma, kao što je projekt Didolića Dvori, interpretacijski centar Puratić Sumartinu, odnosno stvaranje prepoznatljivih turističkih atrakcija. Posebna pažnja se daje brendiranju destinacije i razvoju turizma, osim toga važna je podrška ribarima i industriji kao i nastavak podizanja razine komunalne infrastrukture koja je važna zbog kvalitete života ljudi koji borave na području Općine.

Iako postoji težnja za razvojem cjelogodišnjeg turizma, to se slabo i sporo događa i tu Općina nije jedini razlog, i u ovom promatranom izvještajnom razdoblju nije primijećen značajniji pomak po pitanju cjelogodišnjeg turizma.

Provedbeni program Općine Selca pridonosi provedbi strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije RH i doprinosi ostvarenju ciljeva javnih politika u svim mjerama.

Kroz prostorno i urbanističko planiranje Općina doprinosi učinkovitom i djelotvornom pravosuđu, javnoj upravi i upravljanju državnom imovinom.

Mjera „Komunalno gospodarstvo i uređenje naselja“ pridonosi ekološkoj i energetskej tranziciji za klimatsku neutralnost.

Mjere „Odgoj i obrazovanje“ i „Briga o djeci“ doprinosi cilju obrazovanih i zaposlenih ljudi i jačanju regionalne konkurentnosti, a socijalna skrb doprinosi demografskoj revitalizaciji i boljem položaju obitelji.

Primarna i zdravstvena zaštita doprinosi zdravom, aktivnom i kvalitetnom životu, a kultura, tjelesna kultura i sport pridonosi jačanju regionalne konkurentnosti.

Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost postiže se kroz zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša.

Protupožarna i civilna zaštita jamči sigurnost za stabilan razvoj, a promet i održavanje javnih prometnica za održivu mobilnost.

Mjera „Gospodarski razvoj“ u ovom razdoblju nije započela ali će pridonijeti konkurentnom i inovativnom gospodarstvu kada započne kroz 2023. godinu.

Lokalna uprava i administracija je mjera kroz koju se postiže učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom.